

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

F. G. JACOBS

prednesené 27. septembra 2005¹

1. Táto vec, ktorú postúpil na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke Supreme Court of Ireland (Najvyšší súd Írska), má svoj pôvod v úpadku skupiny spoločností Parmalat. Týka sa najmä otázky, či nariadenie o konkurznom konaní² vyžaduje, aby bola íraska dcérska spoločnosť talianskej holdingovej spoločnosti Parmalat SpA (ďalej len „Parmalat“) likvidovaná v Írsku alebo v Taliansku.

23. mája 1996 nepodpísalo.³ Text nariadenia je však na účely tejto veci vo všetkých podstatných ohľadoch rovnaký ako text dohovoru.⁴ Za uvedených okolností som názoru, že dôvodová správa k dohovoru napísaná profesorom Virgósom a pánom Schmitom (ďalej len „správa Virgós-Schmit“)⁵ môže poskytnúť užitočné usmernenie pri výklade nariadenia.⁶

Nariadenie o konkurznom konaní

2. Nariadenie je nástupcom Dohovoru Európskej únie o konkurznom konaní (ďalej len „dohovor“), ktorý bol samotný vyvrcholením viac ako 25 rokov diskusií a rokovaní. Dohovor nenadobudol účinnosť, keďže ho Spojené kráľovstvo v dohodnutom termíne

3 — Pozadie je opísané v návrhoch, ktoré predniesol generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer vo veci *Staubitz-Schreiber* (C-1/04, vec v konaní pred Súdnym dvorom) 6. septembra 2005. Pozri tiež BALZ, M.: „*The European Union Convention on insolvency proceedings*“, *American Bankruptcy Law Journal* 1996, s. 485, na 529; FLETCHER, I.: *Insolvency in Private International Law* (1999) (ďalej len „FLETCHER“), strany 298 až 301, a BURBIDGE, P.: „*Cross border insolvency within the European Union: dawn of a new era*“, *European Law Review* 2002, s. 589, na 591.

4 — Odlišnosti sú opísané a vysvetlené v bodoch 1.22 a 1.23 diela autorov MOSS, G., FLETCHER I., a ISAACS, S.: *The EC Regulation on Insolvency Proceedings: A Commentary and Annotated Guide* (2002) (ďalej len „MOSS, FLETCHER a ISAACS“). Pozri tiež VIRGÓS, M., a GARCIMARTÍN, F.: *The European Insolvency Regulation: Law and Practice* (2004) (ďalej len „VIRGÓS a GARCIMARTÍN“), bod 48 písm. a).

5 — Správa Virgós-Schmit, ktorá bola zdrojom mnohých odôvodnení v preambule k nariadeniu, nebola v úradnom vestníku nikdy zverejnená, hoci existuje ako dokument Rady Európskej únie z 8. júla 1996 — 6500/1/96. Konečnú verziu celého textu v angličtine však možno nájsť v MOSS, FLETCHER a ISAACS. Pozri tiež článok autora BALZ, M., už citovaný v poznámke pod čiarou 3 (ďalej len „BALZ“). Pán Balz predsedal pracovnej časti Skupiny Rady Európskej únie pre konkurzné konania, ktorá bola autorom dohovoru. Uvádza, že o správe Virgós-Schmit „sa rozsiahlo diskutovalo a delegáti experti s ňou súhlasili, ale na rozdiel od dohovoru nebola správa formálne schválená Radou ministrov. Napriek tomu bude mať značnú autoritu na súdoch v členských štátoch“ (poznámka pod čiarou 51).

6 — Obdobne Súdny dvor pri nespočetných príležitostiach odkazoval na dôvodové správy k Bruselskému dohovoru [hlavne na Jenardovu správu o Dohovore o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 1)] a Schlosserovu správu o Dohovore o prístupí Dánskeho kráľovstva, Írska a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k Bruselskému dohovoru (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 71)].

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mím. vyd. 19/001, s. 191).

3. Nariadenie bolo prijaté na základe článku 61 písm. c) a článku 67 ods. 1 ES z iniciatívy Nemecka a Fínska.⁷ V zásade upravuje určenie právomoci a rozhodného práva s ohľadom na konkurzné konania a vzájomné uznávanie konkurzných konaní v rámci rozsahu svojej pôsobnosti, konkrétne ide o „kolektívne konkurzné konania [založené na úpadku dlžníka — *neoficiálny preklad*], pri ktorých ide o čiastočné alebo úplné zbavenie majetku dlžníka [čiastočné alebo úplné zbavenie dlžníka dispozičných práv k majetku — *neoficiálny preklad*] a vymenovanie likvidátora“⁸. Nariadenie nijako neupravuje skupiny spoločností; každá spoločnosť podliehajúca konkurznému konaniu je na účely nariadenia samostatným „dlžníkom“.⁹

cezhraničných konkurzných konaní a na dosiahnutie tohto cieľa, ktorý patrí do rozsahu súdnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 65 zmluvy, je potrebné prijať toto nariadenie.“

5. Odôvodnenie č. 4 uvádza:

„Na riadne fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné zabrániť podnetom, ktoré by zúčastnené strany [na konkurznom konaní] viedli k tomu, aby majetok alebo súdne konania prenášali z jedného členského štátu do druhého v snahe získať výhodnejšie právne postavenie (dohadovanie o súdnej príslušnosti).“

6. Prvá veta odôvodnenia č. 11 uvádza:

„Toto nariadenie uznáva skutočnosť, že v dôsledku značných odlišností v hmotnom práve nie je praktické zaviesť konkurzné konania s univerzálnym rozsahom v celom spoločenstve.“

4. Odôvodnenie č. 2 v preambule uvádza:

„Riadne fungovanie vnútorného trhu si vyžaduje účinné a efektívne fungovanie

7. Odôvodnenie č. 13 uvádza:

„Centrum hlavných záujmov‘ dlžníka by malo zodpovedať miestu, kde dlžník pravidelne spravuje svoje záujmy, a ktoré by teda tretie strany mali dokázať určiť.“

⁷ — Iniciatíva Spolkovej republiky Nemecko a Fínskej republiky s cieľom prijať nariadenie Rady o konkurzných konaniach, predložená Rade 26. mája 1999 (Ú. v. ES C 221, 1999, s. 8).

⁸ — Článok 1 ods. 1.

⁹ — Pozri ďalej bod 117 nižšie.

8. Odôvodnenie č. 16 uvádza:

„Súd, ktorý má súdnu právomoc na začatie hlavného konkurzného konania, by mal mať možnosť nariadiť predbežné a ochranné opatrenia od času podania žiadosti o začatie konania. ... [L]ikvidátor dočasne vymenovaný pred začatím hlavného konkurzného konania [by] mal mať možnosť v členských štátoch, v ktorých sa nachádza nejaký podnik patriaci dlžníkovi, požiadať o ochranné opatrenia, ktoré umožňuje právo týchto štátov.“

9. Odôvodnenie č. 22 uvádza:

„Toto nariadenie by malo zabezpečiť okamžité uznávanie súdnych rozhodnutí týkajúcich sa začatia, vedenia a uzavretia konkurzných konaní, ktoré patria do jeho rozsahu platnosti, ako aj súdnych rozhodnutí vydaných v priamej súvislosti s takýmito konkurznými konaniami. Automatické uznávanie by preto malo znamenať, že účinky spojené s konaniami uskutočnenými podľa práva štátu, v ktorom sa konanie začne, sa vzťahujú na všetky ostatné členské štáty. Uznávanie rozhodnutí súdov členských štátov by malo vychádzať zo zásady vzájomnej dôvery. Dôvody neuznávania by sa preto mali obmedziť na nevyhnutné minimum. To je

zároveň aj základom riešenia všetkých sporov v prípade, že si príslušnosť na začatie hlavného konkurzného konania nárokovujú súdy dvoch členských štátov. Rozhodnutie prvého súdu, ktorý konanie začal, by sa malo uznávať vo všetkých ostatných členských štátoch bez toho, aby tieto členské štáty mali právo rozhodnutie tohto súdu preskúmať.“

10. Odôvodnenie č. 23 uvádza:

„... Ak nie je stanovené inak, platí právny predpis členského štátu, ktorý konanie začal (*lex concursus*). ... [*Lex concursus* určuje všetky účinky konkurzného konania, procesné aj hmotné, na dotknuté osoby a právne vzťahy. Určuje všetky podmienky začatia, vedenia a uzavretia konkurzného konania.“

11. Článok 1 ods. 1 uvádza:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na kolektívne konkurzné konania [založené na úpadku dlžníka — *neoficiálny preklad*], pri ktorých ide o čiastočné alebo úplné zbavenie majetku dlžníka [čiastočné alebo úplne zbavenie dlžníka dispozičných práv k majetku — *neoficiálny preklad*] a vymenovanie likvidátora.“

12. Článok 2 zahŕňa tieto definície na účely nariadenia:

„a) ‚konkurzné konania‘ znamená kolektívne konania uvedené v článku 1 ods. 1. Zoznam týchto konaní je uvedený v prílohe A;

b) ‚likvidátor‘ znamená akúkoľvek osobu alebo orgán, ktorého funkciou je spravovať a likvidovať majetok, ktorého bol dlžník zbavený, alebo dohliadať na spravovanie jeho záležitostí. Zoznam týchto osôb a orgánov je uvedený v prílohe C;

...

e) ‚rozsudok‘ v spojitosti so začatím konkurzného konania alebo vymenovaním likvidátora okrem iného znamená aj rozhodnutie akéhokoľvek splnomocneného súdu o začatí takéhoto konania alebo vymenovaní likvidátora;

f) ‚čas začatia konania‘ znamená čas, kedy súdne rozhodnutie o začatí konania nadobudne účinnosť bez ohľadu na to, či ide o konečné rozhodnutie, alebo nie“.

13. Príloha A uvádza (pod položkou „Írsko“) „compulsory winding up by the Court“ („konanie o nútenej likvidácii“). Príloha C uvádza (pri Írsku) „provisional liquidator“ („predbežný likvidátor“).¹⁰

14. Článok 3 nariadenia v rozsahu významnom pre túto vec uvádza:

„1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.

2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, súdy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik [prevádzkareň — *neoficiálny preklad*]. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.“

10 — Od času skutkových okolností predchádzajúcich sporu vo veci samej boli prílohy nariadenia zmenené a doplnené nariadením Rady (ES) č. 603/2005 z 12. apríla 2005 (Ú. v. EÚ L 100, 2005, s. 1); zmeny a doplnenia nie sú pre túto vec významné. Pozri ďalej poznámku pod čiarou 14.

15. Účinkom článku 3 je rozlišovanie medzi dvomi typmi konkurzných konaní. Tie, ktoré spadajú pod článok 3 ods. 1, konkrétne konkurzné konania začaté súdmi členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka, sa vo všeobecnosti označujú ako „hlavné [konkurzné] konania“. Tie konkurzné konania, ktoré spadajú pod článok 3 ods. 2, konkrétne konkurzné konania začaté súdmi iného členského štátu, v ktorom má dlžník prevádzkareň, a obmedzené na majetok nachádzajúci sa na území uvedeného štátu sa vo všeobecnosti označujú ako „vedľajšie [konkurzné] konania“.

16. Článok 4 ods. 1 stanovuje všeobecné pravidlo, že „konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne [začalo — *neoficiálny preklad*] ...“. Článok 4 ods. 2 spresňuje, že právo štátu, v ktorom sa konanie začalo, „stanoví podmienky začatia takéhoto konania, jeho vedenie a uzavretie“.

17. Prvý pododsek článku 16 ods. 1 uvádza:

„Každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne [začalo — *neoficiálny preklad*].“

18. Článok 26 uvádza:

„Každý členský štát môže odmietnuť uznať konkurzné konanie začaté v inom členskom štáte, resp. vymáhať výkon súdneho rozhodnutia vyneseného v súvislosti s takýmto konaním [vykonať rozhodnutie prijaté v takomto konaní — *neoficiálny preklad*], ak by účinky takéhoto uznávania alebo vymáhania boli v zjavnom rozpore s verejnou politikou [verejným poriadkom — *neoficiálny preklad*] tohto štátu, predovšetkým pokiaľ ide o jej [jeho — *neoficiálny preklad*] základné zásady, ústavné práva a slobody jednotlivca.“

19. Článok 38 uvádza:

„Ak súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3 ods. 1, vymenuje predbežného správcu, aby zabezpečil ochranu majetku dlžníka, tento predbežný správca je oprávnený požiadať o akékoľvek opatrenia potrebné na zabezpečenie a ochranu majetku dlžníka umiestnených [umiestneného — *neoficiálny preklad*] v inom členskom štáte, na základe práva tohto štátu a po dobu trvajúcu od podania žiadosti o začatie konkurzného konania až do vydania rozhodnutia o začatí tohto konania.“

Relevantné ustanovenia írskeho práva

20. Článok 212 zákona z roku 1963 o obchodných spoločnostiach (Companies Act 1963, ďalej len „Companies Act“) zveruje High Court právomoc vykonať likvidáciu akejkoľvek spoločnosti.

21. Článok 215 Companies Act stanovuje, že návrh na likvidáciu spoločnosti podáva na súd spoločnosť alebo jeden alebo viacerí veritelia tejto spoločnosti.

22. Článok 220 stanovuje:

„1. Ak pred podaním návrhu na likvidáciu spoločnosti súdom spoločnosť prijala uznesenie o dobrovoľnej likvidácii, likvidácia spoločnosti sa považuje za začatú v deň prijatia uznesenia, a pokiaľ súd na základe dôkazu o podvođe alebo omyle nerozhodne inak, všetky úkony uskutočnené v rámci dobrovoľnej likvidácie sa považujú za platné.

2. V každom inom prípade sa likvidácia spoločnosti súdom považuje za začatú v deň podania návrhu na likvidáciu.“

23. Článok 226 ods. 1 stanovuje, že súd môže predbežne vymenovať likvidátora kedykoľvek po podaní návrhu na likvidáciu a pred prvým vymenovaním likvidátorov, ktoré sa na základe článku 225 inak uskutočňuje pri vydaní uznesenia o likvidácii. V súlade s článkom 229 ods. 1 je predbežný likvidátor po vymenovaní povinný „prevziať do úschovy alebo pod svoju kontrolu všetok hmotný i nehmotný majetok, ku ktorému má spoločnosť práva alebo sa zdá, že má práva“.

Okolnosti, ktoré sa týkajú obchodných spoločností, predchádzajúce konkurznému konaniu

24. Nasledujúce skutočnosti — a skutočnosti, ktoré sú zhrnuté v nasledujúcej časti, — sú prevzaté z uznesenia vnútroštátneho súdu o prejudiciálnej otázke.

25. Eurofood IFSC Ltd (ďalej len „Eurofood“) je spoločnosťou založenou a do registra zapísanou v Írsku. Je 100 % dcérskou

spoločnosťou Parmalat, spoločnosti založenej v Taliansku, ktorá prostredníctvom dcérskych spoločností pôsobila vo viac ako 30 krajinách na celom svete. Hlavným účelom Eurofood bolo poskytovanie finančných nástrojov spoločnostiam v skupine Parmalat.

hodnote 80 000 000 USD (na účely zabezpečenia úveru poskytnutého Bank of America venezuelským spoločnostiam v skupine Parmalat);

26. Sídlo spoločnosti Eurofood je v International Financial Services Centre, Dublin (ďalej len „IFSC“). IFSC bolo založené na to, aby poskytovalo priestor pre finančné služby obchodované na medzinárodnej úrovni, ktoré sa poskytujú iba osobám alebo orgánom, ktoré nie sú rezidentmi Írska. Eurofood podnikal v IFSC v súlade so zákonom.

b) dňa 29. septembra 1998 Eurofood vydal prostredníctvom ponuky uzavretej skupine investorov dlhopisy v celkovej hodnote 100 000 000 USD (na financovanie úveru poskytnutého zo strany Eurofood brazílskym spoločnostiam v skupine Parmalat);

27. Bank of America NA (ďalej len „Bank of America“), banka založená v Spojených štátoch s pobočkami v Dubline a Miláne, riadila bežnú správu Eurofood v súlade s podmienkami zmluvy o správe.

c) s Bank of America bola 10. augusta 2001 uzatvorená dohoda „Swap“.

28. Eurofood sa podieľal na týchto troch veľkých finančných transakciách:

29. Závazky Eurofood z prvých dvoch transakcií boli zaručené spoločnosťou Parmalat.

a) dňa 29. septembra 1998 Eurofood vydal prostredníctvom ponuky uzavretej skupine investorov dlhopisy v celkovej

30. Veritelia Eurofood z prvých dvoch transakcií (ďalej len „majitelia certifikátov/dlhopisov“) majú teraz pohľadávku vo výške viac ako 122 miliónov USD. Eurofood nie je schopný splácať svoje dlhy.

Konkurzné konanie v Írsku a Taliansku *Írsko*

Taliansko

31. Koncom roku 2003 sa zistilo, že Parmalat je v hlbokkej finančnej kríze, ktorá viedla k úpadku mnohých z jeho kľúčových spoločností.

32. Dňa 23. decembra 2003 prijal taliansky parlament zákonný dekrét č. 347 upravujúci mimoriadnu správu spoločností s viac ako 1 000 zamestnancami a dlhmi aspoň 1 miliarda eur.

33. Dňa 24. decembra 2003 povolilo Ministero delle Attivite Produttive (talianske ministerstvo výrobných činností) voči Parmalat konanie o mimoriadnej správe. Za mimoriadneho správcu bol vymenovaný Dr. Enrico Bondi.

34. Dňa 27. decembra 2003 občiansky a trestný súd v Parme (ďalej len „súd v Parme“) potvrdil, že Parmalat je v úpadku, a uvalil naň mimoriadnu správu.

35. Dňa 27. januára 2004 Bank of America podala na High Court of Ireland (ďalej len „írsky súd“) návrh na likvidáciu Eurofood, tvrdiac, že Eurofood je v úpadku, a domáhajúc sa zaplatenia splatného dlhu vo výške prevyšujúcej 3,5 milióna USD.

36. V ten istý deň Bank of America tiež podala *ex parte* návrh na vymenovanie predbežného likvidátora. V uvedený deň vymenoval írsky súd pána Pearse Farrella za predbežného likvidátora spoločnosti Eurofood, čím mu zveril oprávnenie zhabať akýkoľvek majetok tejto spoločnosti, spravovať jej záležitosti, zriadiť bankový účet v mene uvedenej spoločnosti a zaobstarať služby právneho zástupcu.

Taliansko

37. Dňa 9. februára 2004 talianske ministerstvo výrobných činností pripustilo Eurofood, ako spoločnosť zo skupiny Parmalat, do konania o mimoriadnej správe voči Parmalat.

38. Dňa 10. februára 2004 vydal súd v Parme uznesenie, v ktorom vzal na vedomie podanie návrhu na určenie, že Eurofood je v úpadku, a určil 17. február 2004 ako deň pojednávania o uvedenom návrhu.

2. do 4. marca 2004. Boli zastúpení Bank of America, pán Farrell, majitelia certifikátov/dlhopisov a riaditeľ Corporate Enforcement¹¹. Dňa 23. marca 2004 írsky súd rozhodol, že:

39. Pán Farrell bol na uvedenom pojednávaní na súde v Parme právne zastúpený. Napriek uzneseniu súdu a tomu, čo pán Farrell opísal ako „opakované písomné a ústne žiadosti“ adresované Dr. Bondimu, však nedostal žiadne z dokumentov predložených súdu vrátane návrhu a listín, o ktoré sa navrhoval opierať Dr. Bondi.

„1. konkurzné konanie bolo začaté v Írsku v deň podania návrhu;

40. Dňa 20. februára 2004 vyhlásil súd v Parme rozsudok o začatí konkurzného konania týkajúceho sa Eurofood, ktorým určil, že Eurofood je v úpadku a že centrum jeho hlavných záujmov je v Taliansku, a vymenoval Dr. Bondiho za mimoriadneho správcu.

2. centrum hlavných záujmov Eurofood je v Írsku, a preto je konanie začaté v Írsku k 27. januáru 2004 hlavným konkurzným konaním v zmysle nariadenia o konkurznom konaní;

3. domnelé začatie hlavného konkurzného konania súdom v Parme je v rozpore s odôvodnením č. 22 a článkom 16 nariadenia a nemôže zmeniť skutočnosť, že hlavné konkurzné konanie už prebiehalo v Írsku;

Írsko

41. Návrh Bank of America na likvidáciu Eurofood bol írskym súdom prejednávaný od

¹¹ – Úrad riaditeľa Corporate Enforcement bol zriadený v novembri 2001 v súlade s Company Law Enforcement Act, 2001 (Zákon o riadnom uplatňovaní práva obchodných spoločností). Podľa uvedeného zákona je riaditeľ Corporate Enforcement zodpovedný za to, aby podnecoval dodržiavanie práva obchodných spoločností, a je zodpovedný za prešetrovanie a postihovanie podozrení z porušenia právnej úpravy.

4. skutočnosti, že Dr. Bondi neoboznámil veriteľov Eurofood o pojednávaní na súde v Parme napriek príkazom uvedenej súdu v uvedenej záležitosti a že doručil pánovi Farrellovi návrh alebo ostatné dokumenty tvoriace základ návrhu až po uskutočnení pojednávania, predstavovali také porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré odôvodňuje odmietnutie uznania rozhodnutia súdu v Parme podľa článku 26 nariadenia írskymi súdmi.“

Taliansku a či došlo k takému porušeniu práva na spravodlivý proces v konaní, ktoré viedlo k rozhodnutiu súdu v Parme, že uvedené rozhodnutie by nemalo byť uznané.

42. Vzhľadom na uvedené závery a za okolností, keď bol Eurofood v hlbokom úpadku, vydal írsky súd uznesenie o likvidácii Eurofood a vymenoval pána Farrella za likvidátora. Írsky súd neuznal rozhodnutie súdu v Parme z 20. februára 2004.

44. Supreme Court rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky vzťahujúce sa na uvedené tri sporné oblasti:

„1. V prípade, ak je na príslušný súd v Írsku podaný návrh na likvidáciu („winding up“) spoločnosti v úpadku a tento súd vydá uznesenie, v ktorom odloží rozhodnutie o vydaní uznesenia o likvidácii, vymenuje predbežného likvidátora („provisional liquidator“) s oprávnením zhabať majetok spoločnosti, spravovať jej záležitosti, zriadiť jej bankový účet a zvoliť právneho zástupcu, a to všetko s právnym účinkom zbavenia štatutárneho orgánu spoločnosti práva konať v jej mene, predstavuje toto uznesenie v spojení s podaním uvedeného návrhu rozhodnutie, ktorým sa začína konkurzné konanie („insolvency proceedings“) na účely článku 16 vykladaného so zreteľom na články 1 a 2 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000?

Odvolanie a prejudiciálne otázky

43. Dr. Bondi podal proti rozsudku írskeho súdu odvolanie na Supreme Court. Hlavným predmetom sporu na pojednávaní o odvolaní bolo to, či bolo konkurzné konanie skôr začaté v Írsku alebo Taliansku, či je centrum hlavných záujmov Eurofood v Írsku alebo

2. Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, predstavuje podanie návrhu na nútenú

likvidáciu („compulsory winding up“) spoločnosti súdom na High Court v Írsku začatie konkurzného konania („insolvency proceedings“) na účely uvedeného nariadenia na základe toho, že írsky právna úprava (článok 220 ods. 2 Companies Act) považuje likvidáciu spoločnosti za začatú v deň podania návrhu?

3. Má článok 3 uvedeného nariadenia v spojení s článkom 16 ten účinok, že súd v inom členskom štáte ako štát, kde sa nachádza registrované sídlo spoločnosti, alebo ako štát, kde spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami, na ktorom však bolo konkurzné konanie začaté ako prvé, má právomoc na začatie hlavného konkurzného konania?
- b) dcérska spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami a pri plnom a stálom dodržaní svojej vlastnej identity v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo, a
- c) vzhľadom na kapitálovú účasť a oprávnenie vymenovať štatutárny orgán má materská spoločnosť postavenie ovládajúcej osoby a aj v skutočnosti vykonáva kontrolu nad dcérskou spoločnosťou
- sú pri určení „centra hlavných záujmov“ rozhodujúce okolnosti uvedené v bode b) alebo naopak tie, ktoré sú uvedené v bode c)?

4. V prípade, ak:

- a) registrované sídla materskej spoločnosti a jej dcérskej spoločnosti sa nachádzajú v dvoch rôznych členských štátoch;
5. V prípade, ak je zjavne v rozpore s verejným poriadkom členského štátu povoliť, aby súdne alebo správne rozhodnutie malo právne účinky vo vzťahu k osobám alebo orgánom, ktorých práva na spravodlivý proces a na spravodlivé prejednanie vecí boli porušené vydaním takého rozhodnutia, je tento členský štát povinný v zmysle článku 17 uvedeného nariadenia uznať rozhodnutie súdov iného členského štátu znamenajúce začatie konkurzného konania voči spo-

ločnosti v situácii, keď súd prvého členského štátu dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie bolo vydané v rozpore s uvedenými zásadami, a najmä, keď navrhovateľ v druhom členskom štáte odmietol, napriek žiadosti a v rozpore s uznesením súdu druhého členského štátu, poskytnúť predbežnému likvidátorovi („provisional liquidator“) spoločnosti, ktorý bol riadne vymenovaný v súlade s právom prvého členského štátu, všetky kópie zásadných dokumentov tvoriacich základ návrhu?“

otázkam, hoci ponúka Súdnemu dvoru na pomoc pripomienky k určitým skutkovým záležitostiam, ktoré považuje za relevantné pre piatu prejudiciálnu otázku.

Prvá otázka: „súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania“

45. Písomné pripomienky boli podané Dr. Bondim, pánom Farrelom, riaditeľom Corporate Enforcement, Bank of America, majiteľmi certifikátov/dlhopisov, rakúskou, českou, fínskou, francúzskou, nemeckou, maďarskou, írskou a talianskou vládou a Komisiou. S výnimkou rakúskej, nemeckej a maďarskej vlády boli uvedení účastníci konania tiež zastúpení na pojednávaní.

47. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či vtedy, keď je na príslušný súd v Írsku podaný návrh na likvidáciu spoločnosti v úpadku a tento súd vydá uznesenie, v ktorom odloží rozhodnutie o vydaní uznesenia o likvidácii, vymenuje predbežného likvidátora s oprávnením zhabať majetok spoločnosti, spravovať jej záležitosti, zriadiť jej bankový účet a zvolí právneho zástupcu, a to všetko s právnym účinkom zbavenia štatutárneho orgánu spoločnosti práva konať v jej mene, predstavuje toto uznesenie v spojení s podaním uvedeného návrhu rozhodnutie, ktorým sa začína konkurzné konanie v zmysle článku 16 nariadenia.

46. Pán Farrell vysvetľuje, že je zvykom, že predbežný likvidátor sa na pojednávaní o návrhu na likvidáciu nezúčastňuje na žiadnom spore týkajúcom sa podstaty veci; obdobne vtedy, keď je rozhodnutie High Court o likvidácii spoločnosti predmetom odvolania na Supreme Court, likvidátor sa nezapája do podstaty odvolania. Pán Farrell preto nepovažuje za vhodné, aby sa od Súdneho dvora dožadoval akejkoľvek odpovede vo vzťahu k položeným prejudiciálnym

48. Uvedená otázka sa vynára kvôli časovej postupnosti úvodných fáz írskeho a talianskeho konania. Dňa 27. januára 2004 podala Bank of America na írsky súd návrh na likvidáciu Eurofood a uvedený súd vymenoval pána Farrella za predbežného likvidátora. Dňa 20. februára 2004 súd v Parme určil, že Eurofood je v úpadku,

a vymenoval Dr. Bondiho za mimoriadneho správcu. Dňa 23. marca 2004 írsky súd rozhodol, že konkurzné konanie bolo začaté v Írsku v deň podania návrhu. Ak je vymenovanie pána Farrella v spojení s podaním návrhu 27. januára 2004 „súdn[ym] rozhodnut[ím] o začatí konkurzného konania“ v zmysle článku 16 nariadenia, súd v Parme bude uvedeným ustanovením zaviazaný uznať uvedený rozsudok.

49. Dr. Bondi a rakúska, francúzska a talianska vláda tvrdia, že na otázku treba odpovedať záporne: podanie návrhu a vymenovanie predbežného likvidátora nepredstavuje „súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania“ v zmysle článku 16. Bank of America, riaditeľ Corporate Enforcement, majitelia certifikátov/dlhopisov, írsky, český, fínsky a nemecký súd sú opačného názoru.

50. Úvodom sa budem zaoberať stanoviskom neskôr uvedených účastníkov, že na prvú prejudiciálnu otázku treba odpovedať kladne. Potom preskúmam argumenty Dr. Bondiho a rakúskej, francúzskej a talianskej vlády k tomu, prečo by mala byť odpoveď záporná.

51. Súhlasím s tvrdením, že prvá otázka vyžaduje kladnú odpoveď. Podľa môjho názoru vyplýva uvedený prístup z cieľa a účelu, systému a znenia nariadenia.

52. Odôvodnenie č. 2 v preambule poukazuje na cieľ, ktorý „vyžaduje účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní“. Odôvodnenie č. 4 poukazuje na potrebu „zabrániť podnetom, ktoré by zúčastnené strany [na konkurznom konaní] viedli k tomu, aby majetok alebo súdne konania prenášali z jedného členského štátu do druhého v snahe získať výhodnejšie právne postavenie (dohadovanie o súdnej príslušnosti)“. Článok 16 vyžaduje, aby bolo každé súdne rozhodnutie, ktorým sa začína konkurzné konanie, vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc, uznané vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom bolo vydané. Odôvodnenie č. 22 uvádza, že uznávanie súdnych rozhodnutí „by malo vychádzať zo zásady vzájomnej dôvery“.

53. V uvedenom rámci, a ako to zdôrazňuje česká vláda a Komisia, je nevyhnutné, aby k uznaniu došlo v úvodnej fáze konania. Pravdepodobne práve z tohto dôvodu článok 16 vyžaduje uznanie od chvíle, keď súdne rozhodnutie nadobudne účinnosť z hľadiska vnútroštátneho práva, a článok 2 písm. f)

stanovuje, že uvedené pravidlo sa uplatňuje bez ohľadu na to, či ide o konečné rozhodnutie, alebo nie.¹²

54. Keď v uvedenom kontexte vnútroštátny súd konajúci o návrhu na likvidáciu z dôvodu úpadku vymenuje predbežného likvidátora „s oprávnením zhabať majetok spoločnosti, spravovať jej záležitosti, zriadiť jej bankový účet a zvoliť právneho zástupcu, a to všetko s právnym účinkom zbavenia štatutárneho orgánu spoločnosti práva konať v jej mene“, zdá sa byť v súlade s cieľom nariadenia, aby sa uvedené vymenovanie považovalo za súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania.

55. Čo sa týka znenia nariadenia, tak „rozsudok“, ako aj „konkurzné konania“ sú definované.

12 — Pozri tiež správu Virgós-Schmit, ktorá uvádza: „Všetky konania uvedené v prílohe A majú dva konečné následky: čiastočné alebo úplné zbavenie dlžníka dispozícičných práv k majetku a vymenovanie likvidátora. Došlo by však k nezrovnalostiam v prípade, ak by sa mal dohovor uplatňovať iba od okamihu, keď nastanú uvedené dôsledky. Úvodné fázy konkurzného konania by mohli byť vyňaté zo systému medzinárodnej spolupráce dohovoru. Tieto dôsledky sú nevyhnutné na to, aby sa konanie objavilo v zoznamoch v prílohe A. Len čo však bolo konanie [do zoznamov] zahrnuté, na to, aby sa dohovor uplatňoval od samotného počiatku, stačí začať konanie“ (bod 50). Balz tiež uvádza: „Neexistuje požiadavka na to, aby v okamihu začatia existovali všetky prvky konkurzného konania. Napríklad ak je likvidátor vo všeobecnosti vymenovaný po začatí konania, dohovor sa na také konanie uplatňuje od jeho začiatku“ (s. 501).

56. Článok 2 písm. a) definuje „konkurzné konania“ tak, že znamenajú „kolektívne konania uvedené v článku 1 ods. 1“, a dodáva: „Zoznam týchto konaní je uvedený v prílohe A“. V prípade Írska je „compulsory winding-up by the Court“ („konanie o nútenej likvidácii“) uvedené ako jedno z konkurzných konaní v uvedenej prílohe.

57. Zdá sa preto, že konanie vedené vnútroštátnym súdom by mohlo byť považované za začatie „konkurzného konania“ na účely nariadenia.

58. Článok 2 písm. e) definuje „rozsudok“ v spojitosti so začatím konkurzného konania alebo vymenovaním likvidátora ako pojem zahŕňajúci „rozhodnutie akéhokoľvek splnomocneného súdu o začatí takéhoto konania alebo vymenovaní likvidátora“.

59. Článok 2 písm. b) definuje „likvidátor[a]“ ako „akúkoľvek osobu alebo orgán, ktorého funkciou je spravovať a likvidovať majetok, ktorého bol dlžník zbavený, alebo dohliadať na spravovanie jeho záležitostí“ a dodáva „Zoznam týchto osôb a orgánov je uvedený v prílohe C“. Na účely Írska uvedený zoznam zahŕňa „provisional liquidator“ (predbežného likvidátora).

60. Zdá sa preto, že rozhodnutie írskeho súdu, ktorým vymenoval predbežného likvidátora uvedeného v prílohe C nariadenia, musí byť v kontexte konania o nútenej likvidácii uvedeného v prílohe A nariadenia „súdn[ym] rozhodnut[ím] o začatí konkurzného konania“ v zmysle článku 16. Uvedený názor má ešte väčšiu váhu vzhľadom na skutočnosť, že vymenovanie predbežného likvidátora je prvým uznesením súdu, ktoré je možné vôbec vydať v konaní o nútenej likvidácii podľa írskeho práva.

61. Nie som názoru, že uvedená analýza tým, že odkazuje na včlenenie írskeho „provisional liquidator“ (predbežného likvidátora) do prílohy C, zahŕňa „obrátené a nelogické“ odôvodnenie, ako je to opísané v pripomienkach Dr. Bondiho. Naopak, vymenovanie takého úradníka sa zdá byť ústrednou súčasťou konceptu „súdn[eho] rozhodnuti[a] o začatí konkurzného konania“.

62. Treba pripustiť, že článok 2 písm. e) by mohol byť vykladaný užšie, a to tak, že definuje „rozsudok“ v spojitosti so začatím konkurzného konania“ ako pojem zahŕňajúci „rozhodnutie akéhokoľvek splnomocneného súdu o začatí takéhoto konania“ a, samostatne, „rozsudok“ v spojitosti [s]... vymenovaním likvidátora“ ako pojem zahŕňajúci „rozhodnutie akéhokoľvek splnomocneného súdu o... vymenovaní likvidátora“. Ak by to

bolo tak, dalo by sa tvrdiť, že rozhodnutie vymenúvajúce likvidátora by nepredstavovalo rozsudok o začatí konkurzného konania v zmysle uvedenej definície.

63. Ako na to však poukazuje vnútroštátny súd v uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, nezdá sa, že by definícia vymenovania likvidátora v článku 2 písm. e) ako „rozsudku“ slúžila akémukoľvek účelu v rámci nariadenia, ak by nevyužívala uznanie upravené článkom 16. Určite v nariadení neexistujú žiadne ustanovenia, ktoré by sa osobitne zaoberali rozsudkami vymenúvajúcimi likvidátora. Okrem toho — a tiež ako na to poukazuje vnútroštátny súd — vymenovanie likvidátora je podstatným prvkom pojmu „kolektívne konkurzné konania“ v rámci rozsahu pôsobnosti článku 1 ods. 1.

64. Napokon k tomuto aspektu, a ako tvrdí riaditeľ Corporate Enforcement, cieľom definície v článku 2 písm. e) môže byť odrážať realitu v tom zmysle, že v rozličných právnych poriadkoch existujú rôzne spôsoby, ktorými možno začať konkurzné konanie, a nie rozlišovať medzi rozhodnutím súdu o začatí konkurzného konania na jednej strane a vymenovaním likvidátora na strane druhej; účelom definície je v súlade s tým zabezpečiť, aby nariadenie priznalo automatické uznanie konkurzným konaniam začatým oboma spôsobmi.

65. Zdá sa byť preto prirodzenejšie vykladať článok 2 písm. e) tak, že definuje „rozsudok“ v spojitosti so začatím konkurzného konania“ ako pojem zahŕňajúci „rozhodnutie akéhokoľvek splnomocneného súdu o... vymenovaní likvidátora“, a teda na podporu názoru uvedeného v bode 60.

66. Proti uvedenému názoru bolo predložené množstvo tvrdení.

67. Po prvé, Dr. Bondi a talianska vláda tvrdia, že nariadenie rozlišuje najmä medzi konceptmi „podania žiadosti“ a „začat[ia]“, ktoré presne zodpovedajú írskym krokmi „návrhu“ a „uznesenia o likvidácii“. V uvedenom kontexte Dr. Bondi a talianska vláda citujú odôvodnenie č. 16 a článok 38 nariadenia.

68. Obdobne uvedení účastníci tvrdia, že „provisional liquidator“ (predbežný likvidátor) je jednoducho „predbežný správca“ uvedený v článku 38, tiež opísaný v odôvodnení č. 16 preambuly ako „likvidátor dočasne vymenovaný pred začatím hlavného konkurzného konania“; jeho vymenovaním preto nemôže začať hlavné konanie.

69. Obdobným spôsobom rakúska vláda tvrdí, že keďže „predbežný správca“ má podľa článku 38 nariadenia iba obmedzené právomoci, nemôže byť „likvidátor[om]“ v zmysle definície v článku 2 písm. b), ktorá odkazuje na „akúkoľvek osobu alebo orgán, ktorého funkciou je spravovať a likvidovať majetok, ktorého bol dlžník zbavený, alebo dohliadať na spravovanie jeho záležitostí“.

70. Zdá sa mi však, že uvedené tvrdenia nezohľadňujú všeobecnejšie ustanovenia nariadenia uvedené vyššie a ich uplatnenie na túto vec a že nesprávne chápú konkrétnejší cieľ článku 38. Uvedené ustanovenie dopĺňa článok 29, ktorý stanovuje, že likvidátor v hlavnom konkurznom konaní v zmysle nariadenia môže požadovať začatie vedľajšieho konania.¹³ Keď bol podaný návrh na začatie hlavného konania, ale nebol ešte vymenovaný likvidátor v zmysle nariadenia, článok 38 stanovuje, že „predbežný správca“ vymenovaný súdom s právomocou začať hlavné konanie môže prijať opatrenia na ochranu majetku dlžníka v inom členskom štáte „po dobu trvajúcu od podania žiadosti o začatie konkurzného konania až do vydania rozhodnutia o začatí tohto konania“. Pred-

¹³ — Pozri bod 15 vyššie.

bežný likvidátor vymenovaný v konaní o nútenej likvidácii súdom v Írsku však patrí pod definíciu „likvidátor[a]“ na účely nariadenia vo všeobecnosti a článku 29 osobitne.¹⁴

„konkurzné konanie“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia bolo začaté. Nevieťm si predstaviť, ako by mohol byť za uvedených okolností relevantný článok 38.

71. Okrem toho uznesenie vymenúvajúce predbežného likvidátora v tejto veci mu udeľuje rozsiahle právomoci (oprávnenie zhabať akýkoľvek majetok spoločnosti Eurofood, spravovať jej záležitosti, zriadiť bankový účet v mene uvedenej spoločnosti a zaobstarať služby právneho zástupcu); úlohy predbežného likvidátora sú preto oveľa širšie ako úlohy predbežného správcu zjavne predvídané v článku 38.

73. Všeobecnejšie, podľa môjho názoru z toho nevyplýva, že podanie návrhu na nútenú likvidáciu v spojení s vymenovaním likvidátora v zmysle nariadenia nemôže byť „súdn[ym] rozhodnut[ím] o začatí konkurzného konania“ v zmysle článku 16 iba preto, lebo taký návrh možno posúdiť ako „žiadost[ť] o začatie konkurzného konania“.

72. Navyše vtedy, keď je predložený návrh na konkurzné konanie takého typu, aký je uvedený v prílohe A nariadenia, a súd zároveň vymenuje likvidátora takého typu, aký je uvedený v prílohe C nariadenia, ako je to v tomto prípade, zdá sa mi jasné, že

74. V žiadnom prípade sa mi však nezdá, ako to tvrdí v písomných pripomienkach Dr. Bondi, že by nariadenie „odhaľovalo veľmi jasný vzorec“, čo sa týka „troch fáz“ „žiadosti“, „predbežného vymenovania“ a „začatia“. Okrem článku 38, ktorý, ako je vysvetlené vyššie, sa týka osobitnej situácie, ktorá môže nastať v kontexte vedľajšieho konania¹⁵, a ďalšieho odkazu v treťom pododseku článku 25 ods. 1, ktorý sa tiež týka dočasných ochranných opatrení, v texte nariadenia niet

14 — Možno poznamenať, že jeden autor komentára zo Spojeného kráľovstva tento názor v kontexte dohovoru implicitne zaujal vtedy, keď rozoberal dôsledky vymenovania predbežného likvidátora v Spojenom kráľovstve. V uvedenom čase zoznam v prílohe C neobsahoval pri Spojenom kráľovstve predbežného likvidátora (to sa od tej doby zmenilo nariadením č. 603/2005, už citovaným v poznámke pod čiarou 10). Fletcher uvádza vo vzťahu k definícii v článku 2 písm. f): „Takže súdne rozhodnutie, ktorým sa začína konkurzné konanie, môže mať exterritoriálne účinky dokonca aj vtedy, keď nie je konečným súdnym rozhodnutím, za predpokladu, že jeho účinky neboli odložené súdom, ktorý ho vydal. Toto by mohlo viesť človeka k predpokladu, že vymenovanie predbežného likvidátora súdom v Spojenom kráľovstve by sa mohlo považovať za úkon s takými následkami. Treba však mať na zreteli, že uznanie podľa článku 16 sa priznáva iba konkurzným konaniam v rozsahu pôsobnosti dohovoru a výslovne uvedeným v prílohách dohovoru. Keďže predbežný likvidátor nepatrí do typov úradníkov uvedených v prílohe C, automatické uznanie takého vymenovania je vylúčené“ (strany 283 a 284).

15 — Možno poznamenať, že článok 38 je v kapitole III nariadenia nazvanej „Vedľajšie konkurzné konania“.

žiadneho iného náznaku toho, že konania budú nevyhnutne zahŕňať osobitnú „žiadost“ o začatie nasledovanú po uplynutí určitého času „súdn[ym] rozhodnut[ím] o začatí konkurzného konania“.

75. Dr. Bondi navyše uvádza, že „odlišnosť medzi žiadosťou a začatím možno jasne vidieť napríklad z článku 3 ods. 4“. Uvedené ustanovenie však iba odkazuje na žiadosť o začatie (vedľajšieho) konania bez toho, aby akokoľvek naznačovalo nevyhnutnosť časovej medzery medzi dvoma fázami.

76. Článok 38 je teda jediným ustanovením v texte nariadenia, ktoré takéto rozlíšenie robí, čo je zjavne nedostatočný výskyt na to, aby sa z neho vyvodzoval „veľmi jasný vzorec“. Podľa môjho názoru článok 38 jednoducho upravuje situáciu, ktorá môže nastať v kontexte vnútroštátneho typu konkurzného konania, ktoré v skutočnosti zahŕňa dve samostatné fázy, medzi ktorými môže byť za istých okolností vhodné vymenovať predbežného správcu; z článku 38 nemožno vyvodzovať, že všetky typy konkurzného konania nevyhnutne zahŕňajú dve fázy.

77. Z preambuly je okrem toho jasné, že nariadenie sa neusiluje harmonizovať vnútroštátne právo. Odôvodnenie č. 11 v preambule uvádza: „Toto nariadenie uznáva skutočnosť, že v dôsledku značných odlišností v hmotnom práve nie je praktické zaviesť konkurzné konania s univerzálnym rozsahom v celom spoločenstve“. Právna úprava založená na článku 61 písm. c) a článku 67 ods. 1 ES by tak vnútroštátne právo harmonizovať ani nemohla.

78. Po druhé, Dr. Bondi argumentuje, že v prílohe A nariadenia sa pri Írsku nenachádza žiadne také konkurzné konanie ako „provisional liquidation“. To je však podľa môjho názoru irelevantné v tomto konaní, ktoré sa týka konania o nútenej likvidácii v rámci rozsahu pôsobnosti nariadenia na základe jeho zahrnutia do zoznamu v prílohe A.

79. Ďalej sa uvádza množstvo tvrdení v tom zmysle, že konania toho typu, o ktorý ide v tejto veci, nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia, pretože z nejakého dôvodu nespĺňajú definíciu v článku 1 ods. 1, ktorá odkazuje na „kolektívne konkurzné konania [založené na úpadku dlžníka — *neoficiálny preklad*], pri ktorých ide o čiastočné alebo úplné zbavenie majetku dlžníka [čiastočné alebo úplne zbavenie dlžníka dispozičných práv k majetku — *neoficiálny preklad*] a vymenovanie likvidátora“.

80. Dr. Bondi teda tvrdí, že konanie o nútenej likvidácii v Írsku patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia, iba ak je konkurzným konaním v súlade s článkom 1 ods. 1, a teda iba ak je vnútroštátny súd názoru, že bol preukázaný základ príslušnosti spočívajúci v existencii úpadku.¹⁶ Až do vydania uznesenia o likvidácii nedochádza ku konštatovaniu úpadku. Talianska vláda sa na pojednávaní vyjadrila obdobne.

okamih preto existuje skutočne „kolektívne“ konkurzné konanie v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia.

83. Uvedené tvrdenie však podľa môjho názoru nesprávne vykladá systém nariadenia. Zatiaľ čo článok 1 ods. 1 určite obsahuje definíciu konkurzného konania v rámci rozsahu pôsobnosti nariadenia, uvedené ustanovenie nemožno vykladať izolovane od definícií v článku 2.

81. Podľa môjho názoru nemožno uvedené tvrdenie prijať. V tejto veci predpokladá prvá prejudiciálna otázka vnútroštátneho súdu, že podaný návrh je návrhom „na likvidáciu („winding up“) spoločnosti v úpadku“. Za uvedených okolností by nebolo vhodné, aby tento Súdny dvor uvedený predpoklad spochybňoval.

84. Účinkom článku 2 písm. a) je to, že „kolektívne konania uvedené v článku 1 ods. 1“ sú „uveden[é] v prílohe A“. Medzi autormi komentárov k nariadeniu existuje zhoda v tom, že „len čo bolo konanie zahrnuté na zoznam, nariadenie sa uplatňuje bez akéhokoľvek ďalšieho preskúmavania súdmi iných členských štátov“¹⁷. Keďže konanie o nútenej likvidácii v Írsku je zahrnuté do prílohy A, nedomnievam sa, že uplatnenie nariadenia na také konania možno spochybniť z toho dôvodu, že určité aspekty definície v článku 1 ods. 1 nie sú splnené.

82. Dr. Bondi ďalej tvrdí, že v kontexte konania o nútenej likvidácii v Írsku nadobúda zákonom predpísaný systém speňažovania a distribúcie majetku a vyhľadávania a posudzovania nárokov veriteľov účinnosť až po vydaní uznesenia o likvidácii; až v ten

17 — VIRGÓS a GARCIMARTÍN, bod 36; pozri tiež správu Virgós-Schmit, body 49 a 50; MOSS, FLETCHER a ISAACS, body 3.02 a 8.07; BALZ, s. 502. Situácia je trochu odlišná pri podmienke úpadku, keďže za okolností, keď môže byť typ konania uvedeného v prílohe A použitý tak vtedy, keď nastal úpadok, ako aj vtedy, keď žiaden úpadok nenastal, musí byť navyše splnená podmienka úpadku. V tejto veci však podľa môjho názoru o tento problém nejde: pozri bod 81 vyššie.

16 — Zdá sa, že na základe írskoho práva môže byť obchodná spoločnosť za určitých okolností nútene zlikvidovaná súdom dokonca aj vtedy, keď nie je v úpadku.

85. V každom prípade vnútroštátny súd vo svojom uznesení uvádza, že predbežný likvidátor „reprezentuje a je povinný chrániť záujmy všetkých veriteľov a zhabať majetok“.

86. Napokon francúzska vláda poukazuje na štyri podmienky, ktoré musia byť na základe znenia článku 1 ods. 1 splnené na to, aby konkurzné konanie patrilo do rozsahu pôsobnosti nariadenia: konanie musí byť kolektívne, dlžník musí byť v úpadku, musí dôjsť k čiastočnému alebo úplnému zbaveniu dlžníka dispozičných práv k majetku a musí byť vymenovaný likvidátor. Francúzska vláda tvrdí, že keďže definícia „konkurzn[ého] konania“ v článku 2 písm. a) a prílohe A nezahŕňa vymenovanie predbežného likvidátora, také vymenovanie nemôže byť „konkurzným konaním“ v zmysle nariadenia.

87. Opäť sa mi však zdá, že uvedené tvrdenie prezrádza nesprávne pochopenie systému nariadenia. Konanie o nútenej likvidácii v Írsku je uvedené v prílohe A. Predbežný likvidátor zmieňovaný v zozname v prílohe C bol vymenovaný v kontexte takého konania. Uvedené faktory podľa môjho názoru postačujú.

88. Preto pri prvej prejudiciálnej otázke dospievam k záveru, že vtedy, keď je na

príslušný súd v Írsku podaný návrh na likvidáciu spoločnosti v úpadku a tento súd vydá uznesenie, v ktorom odloží rozhodnutie o vydaní uznesenia o likvidácii, vymenuje predbežného likvidátora s oprávnením zhabať majetok spoločnosti, spravovať jej záležitosti, zriadiť jej bankový účet a zvoliť právneho zástupcu, a to všetko s právnym účinkom zbavenia štatutárneho orgánu spoločnosti práva konať v jej mene, predstavuje toto uznesenie v spojení s podaním uvedeného návrhu rozhodnutie, ktorým sa začína konkurzné konanie na účely článku 16 nariadenia.

Druhá otázka: čas začatia konania

89. Svojou druhou otázkou, ktorá sa kladie iba pre prípad, že prvá otázka je zodpovedná záporne, sa vnútroštátny súd pýta, či podanie návrhu na začatie konania o nútenej likvidácii spoločnosti na High Court v Írsku predstavuje začatie konkurzného konania na účely nariadenia na základe toho, že írsku právna úprava (článok 220 ods. 2 Companies Act¹⁸⁾ považuje likvidáciu spoločnosti za začatú v deň podania návrhu.

18 — Uvedený v bode 22 vyššie.

90. Keďže podľa môjho názoru vyžaduje prvá otázka vnútroštátneho súdu kladnú odpoveď, nie je nevyhnutné odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku. Ak by sa však predsa len vynorila, možno sa s ňou v krátkosti vyrovnat' nasledujúcim spôsobom.

91. Dr. Bondi a fínska, francúzska, nemecká a talianska vláda tvrdia, že na druhú otázku treba odpovedať záporne, zatiaľ čo Bank of America, riaditeľ Corporate Enforcement, majitelia certifikátov/dlhopisov, rakúska, česká a írsky vláda a Komisia sú názoru, že by mala byť zodpovedaná kladne. Súhlasím s neskôr uvedeným názorom.

92. Článok 16 ods. 1 nariadenia, ktorý sa týka uznávania súdnych rozhodnutí začínajúcich konkurzné konanie, vyžaduje uznanie od okamihu, keď rozsudok „nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne [začalo — *neoficiálny preklad*]“. Je to teda vnútroštátne právo, ktoré určuje, kedy nadobúda rozsudok účinnosť. Uvedené je v súlade s článkom 4, ktorý uvádza, že vo všeobecnosti je právo štátu, v ktorom sa konanie začne, právom „konkurzných] konan[í] a ich účink[ov]“ vrátane začatia, vedenia a ukončenia uvedených konaní. Odôvodnenie č. 23¹⁹ jasne uvádza, že

uvedené právo zahŕňa procesné rovnako ako aj hmotnoprávne pravidlá. Preto nemôžeme prijať tvrdenie Dr. Bondiho, že nariadenie nejakým spôsobom „má prednosť pred“ ustanoveniami vnútroštátneho práva. Treba tiež mať na zreteli, že nebolo cieľom nariadenia byť harmonizačným opatrením.²⁰

93. Článok 220 ods. 2 írskeho Companies Act z roku 1963 uvádza, že v prípade konania o nútenej likvidácii (ako je konanie, o ktoré ide v tejto veci) likvidácia „sa bude považovať za začatú v okamihu podania návrhu na likvidáciu“.

94. Zdá sa mi, že znenie uvedeného ustanovenia uplatniteľného na základe nariadenia s konečnou platnosťou rieši druhú otázku vnútroštátneho súdu.

95. Mohlo by sa dodať, ako na to poukazujú majitelia certifikátov/dlhopisov, že správa Virgós-Schmit výslovne uznáva existenciu vnútroštátnych doktrín „retroaktivity“ a uvádza, že právo štátu začatia konkurzného konania „určuje podmienky, ktoré treba splniť, spôsob, akým absolútna a relatívna neplatnosť pôsobí (automaticky, *tým, že sa*

19 — Uvedený v bode 10 vyššie.

20 — Pozri bod 77 vyššie.

konaniu priznávajú spätné účinky alebo v súlade s krokom podniknutým likvidátorom atď.) a právne následky absolútnej a relatívnej neplatnosti“²¹.

98. Vnútroštátny súd sa zmieňuje o článku 3 ods. 1, ktorý uvádza, že súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka, majú mať právomoc začať konkurzné konanie, a článku 16 ods. 1, ktorý uvádza, že akékoľvek súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vydané súdom členského štátu, ktorý má právomoc v súlade s článkom 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch.

Tretia otázka: preskúmanie právomoci

96. Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či vtedy, keď je konkurzné konanie začaté ako prvé súdom v členskom štáte, v ktorom sa nachádza registrované sídlo spoločnosti a kde spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami, má súd v inom členskom štáte právomoc na začatie hlavného konkurzného konania.

99. Bank of America, riaditeľ Corporate Enforcement, majitelia certifikátov/dlhopisov a írsky vláda sú názoru, že cudzie konkurzné konania musia byť uznané iba vtedy, ak má cudzí súd objektívne právomoc; na tretiu otázku preto treba odpovedať kladne.

97. Uvedená otázka sa vynára vtedy, keď, ako je to v tomto prípade, súdy dvoch členských štátov presadzujú právomoc nad úpadkom spoločnosti. Nariadenie takú situáciu nijako výslovne neupravuje. Vnútroštátny súd sa v zásade pýta, či môže v takej situácii súd v jednom z uvedených členských štátov preskúmať právomoc súdu v inom členskom štáte.

100. Uvedení účastníci konania tvrdia, že povinnosť súdov ostatných členských štátov uznať súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania v danom členskom štáte v súlade s článkom 16 ods. 1 sa uplatňuje, iba ak členský štát, v ktorom sa konkurzné konanie začalo, „má právomoc podľa článku 3“, a preto iba vtedy, ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza v uvedenom členskom štáte. Súdy iba jedného členského štátu majú právomoc začať hlavné konkurzné konanie a sú to súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlav-

21 — Bod 135, kurzívou zvýraznil generálny advokát.

ných záujmov dlžníka; z nariadenia je celkom jasné, že spoločnosť môže mať iba jedno centrum hlavných záujmov. Kritérium toho, kde sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka, je objektívnym kritériom. Súd členského štátu nemôže začať hlavné konkurzné konanie voči dlžníkovi — obchodnej spoločnosti vtedy, keď v uvedenom členskom štáte nie je ani jeho registrované sídlo a ani miesto, kde pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami. Takže ktorýkoľvek súd, ktorý čelí možnosti, že konkurzné konanie bolo začaté v inom štáte, sa musí uistiť, či druhý súd v skutočnosti mal právomoc v súlade s článkom 3, a konkrétnejšie, či a) súd, ktorý tvrdí, že určil umiestnenie centra hlavných záujmov, uplatnil správne právne kritériá a b) skutkové okolnosti môžu taký záver podporiť. Hoci odôvodnenie č. 22 v preambule nariadenia vyžaduje, aby „[sa r]ozhodnutie prvého súdu, ktorý konanie začal, [uznalo]“, je povšimnutiahodné, že uvedenú požiadavku neodráža samotný text nariadenia.

101. Dr. Bondi, rakúska, česká, fínska, francúzska, maďarská a talianska vláda a Komisia tvrdia, že na tretiu prejudiciálnu otázku vnútroštátneho súdu treba odpovedať záporne. Súhlasím.

102. Podľa môjho názoru uvedený záver vyplýva najmä zo zásady vzájomnej dôvery, ktorá tvorí podstatu nariadenia a ktorá je výslovne vyjadrená v odôvodnení č. 22 preambuly. Uvedené odôvodnenie uvádza:

„Uznávanie rozhodnutí súdov členských štátov by malo vychádzať zo zásady vzájomnej dôvery. Dôvody neuznávania by sa preto mali obmedziť na nevyhnutné minimum. To je zároveň aj základom riešenia všetkých sporov v prípade, že si príslušnosť na začatie hlavného konkurzného konania nárokujú súdy dvoch členských štátov. Rozhodnutie prvého súdu, ktorý konanie začal, by sa malo uznávať vo všetkých ostatných členských štátoch bez toho, aby tieto členské štáty mali právo rozhodnutie tohto súdu preskúmať.“²²

103. Treba pripustiť, že text nariadenia neobsahuje ustanovenie s tým istým účinkom ako odôvodnenie č. 22.²³ Dôležitosť zásady vyjadrenej v uvedenom odôvodnení je však potvrdená správou Virgós-Schmit, ktorá uvádza, že „súdy dožiadaných štátov nesmú

22 — Ibaže sa domáhajú výnimky verejného poriadku v článku 26. Článok 26 je predmetom piatej prejudiciálnej otázky vnútroštátneho súdu v tejto veci.

23 — Tak je to sčasti z historických dôvodov. VIRGÓS a GARCIMARTÍN vysvetľujú, že keď členské štáty rokovali o transformácii dohovoru na nariadenie, rozhodli sa zahrnúť do preambuly tie aspekty správy Virgós-Schmit, ktoré boli považované za osobitne relevantné na účely zabezpečenia správneho pochopenia jeho pravidiel [bod 48 písm. a)].

preskúmať právomoc súdu štátu pôvodu, ale môžu iba overiť, či rozsudok vydal súd zmluvného štátu, ktorý si nárokuje právomoc podľa článku 3⁴, a je prijímaná mnohými komentátormi.²⁴

Štvrtá prejudiciálna otázka: „centrum hlavných záujmov dlžníka“

104. Správny opravný prostriedok pre ktoréhokoľvek účastníka konkurzného konania, ktorý sa obáva toho, že súd, ktorý začal hlavné konanie, si nesprávne prisvojil právomoc podľa článku 3, treba hľadať vo vnútroštátnom právnom poriadku členského štátu, v ktorom sa súd nachádza, s možnosťou položenia prejudiciálnej otázky tomuto Súdnemu dvoru, ak je to vhodné.²⁵

105. Preto ako odpoveď na tretiu prejudiciálnu otázku dospievam k záveru, že vtedy, keď je konkurzné konanie začaté ako prvé súdom v členskom štáte, v ktorom sa nachádza registrované sídlo spoločnosti a v ktorom spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami, súdy iných členských štátov nemajú právomoc začať hlavné konkurzné konanie.

106. Svojou štvrtou otázkou žiada vnútroštátny súd o usmernenie k rozhodujúcim okolnostiam pri určovaní „centr[a] hlavných záujmov dlžníka“ v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia.

107. Ako bude pripomenuté, článok 3 ods. 1 zveruje právomoc začať konkurzné konanie „súd[om] členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka“, a dodáva, že v prípade obchodnej spoločnosti alebo právnickej osoby „sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo“. Uvedené ustanovenie preto zakladá vyvrátiteľnú domnienku. Odôvodnenie č. 13 dodáva, že centrum hlavných záujmov „by malo zodpovedať miestu, kde dlžník pravidelne spravuje svoje záujmy, a ktoré by teda tretie strany mali dokázať určiť“.

108. Štvrtá otázka je založená na situácii, keď i) je dlžník dcérskou spoločnosťou, ii) jeho registrované sídlo a registrované sídlo jeho materskej spoločnosti sa nachádzajú v dvoch rôznych členských štátoch a iii) dcérska spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami a pri plnom a stálom dodržaní svojej vlastnej identity v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo. Vnútroštátny

24 — Správa Virgós-Schmit, bod 202 ods. 2; pozri tiež body 79, 215 a 220; MOSS, FLETCHER a ISAACS, body 5.38, 8.47, 8.48 a 8.205; VIRGÓS a GARCIMARTÍN, body 70 a 402; BALZ, strany 505 a 513, a FLETCHER, s. 288.

25 — Pozri správu Virgós-Schmit, bod 202, a FLETCHER, strany 288 a 289.

súd sa pýta, či za uvedených okolností je domnienka, že centrum hlavných záujmov dcérskej spoločnosti je v členskom štáte, kde má svoje registrované sídlo, vyvrátená, ak má materská spoločnosť navyše vzhľadom na kapitálovú účasť a oprávnenie vymenovať štatutárny orgán postavenie ovládajúcej osoby a aj v skutočnosti vykonáva kontrolu nad dcérskou spoločnosťou.

109. Dr. Bondi a talianska vláda sú názoru, že neskôr uvedená okolnosť je dostatočná na vyvrátenie domnienky; Bank of America, riaditeľ Corporate Enforcement, majitelia certifikátov/dlhopisov, rakúska, česká, fínska, francúzska, nemecká, maďarská a írská vláda a Komisia sú opačného názoru.

110. Súhlasím s tým, že existencia ovládania zo strany materskej spoločnosti nie je dostatočná na vyvrátenie domnienky v článku 3 ods. 1 nariadenia, že centrum hlavných záujmov dcérskej spoločnosti sa nachádza v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo. Zdá sa mi, že uvedený názor vyplýva zo systému a znenia nariadenia. Pred ďalšou analýzou nariadenia by som však odpovedal na množstvo tvrdení predložených Dr. Bondim a talianskou vládou na podporu opačného názoru.

111. Uvedení dvaja účastníci konania sa v zásade opierajú o správu Virgós-Schmit, ktorá uvádza: „Čo sa týka obchodných spoločností a právnických osôb, dohovor predpokladá, ak nie je preukázaný opak, že centrom hlavných záujmov dlžníka je miesto jeho registrovaného sídla. Toto miesto obvykle zodpovedná ústrediu dlžníka“²⁶. Dr. Bondi a talianska vláda tvrdia, že ak by malo byť preukázané, že centrom hlavných záujmov je niekde inde ako v štáte, kde sa nachádza registrované sídlo spoločnosti, muselo by byť v dôsledku toho preukázané, že ten typ funkcií, ktoré vykonáva „ústredie“, sa vykonáva inde. Sústrediť sa treba na funkcie ústredia a nie jednoducho na umiestnenie ústredia, pretože „ústredie“ môže byť práve tak len formálne, ako môže byť formálne registrované sídlo, ak sa tam nevykonávajú funkcie ústredia. Pri cezhraničnom podnikaní sa registrované sídlo často vyberá z daňových alebo regulačných dôvodov a nemá žiadne skutočné prepojenie s miestom, kde sa funkcie ústredia skutočne vykonávajú. Tak je to najmä v prípade skupín spoločností, kde sa funkcie ústredia pre dcérsku spoločnosť často vykonávajú na mieste, kde sa vykonávajú funkcie ústredia materskej spoločnosti skupiny.

112. Uvedené tvrdenia sa mi javia ako rozumné a presvedčivé. Nezdajú sa mi však byť veľmi nápomocné pri zodpovedaní

26 — Bod 75. Balz to formuluje trochu odlišne: „V prípade registrácie iba ‚poštovej schránky‘ bude ústredie považované za centrum hlavných záujmov“ (s. 504).

otázky. Najmä nepreukazujú, že by kontrola nad dcérskou spoločnosťou zo strany materskej spoločnosti určovala „centrum hlavných záujmov“ uvedenej dcérskej spoločnosti v zmysle nariadenia.

113. Po druhé Dr. Bondi tvrdí, že „zistiteľnosť tretími osobami“ centra hlavných záujmov nie je ústredným prvkom konceptu „centra hlavných záujmov“. To možno vidieť v odôvodnení č. 13 samotnom, ktoré uvádza, že „centrum hlavných záujmov“ „by malo zodpovedať miestu, kde dlžník pravidelne spravuje svoje záujmy“, inými slovami, v prípade obchodnej spoločnosti tomu miestu, kde sa vykonávajú funkcie jeho ústredia. Odôvodnenie č. 13 pokračuje slovami „a ktoré by teda tretie strany mali dokázať určiť“, inými slovami, práve preto, *lebo* sa funkcie ústredia obchodnej spoločnosti vykonávajú v konkrétnom členskom štáte, možno tam určiť centrum hlavných záujmov.

114. Opäť s uvedenou analýzou súhlasím. Nezdá sa mi však, že by bola nápomocná, keďže štvrtá otázka vnútroštátneho súdu predpokladá, že dcérska spoločnosť „pravidelne spravuje svoje záujmy“ v členskom štáte, v ktorom sa nachádza jej registrované sídlo.

115. Po tretie Dr. Bondi tvrdí, že existuje dôležitý rozdiel medzi „zistiteľný“ („ascertainable“) a „zistený“ („ascertained“). Otázka

zistiteľnosti zahŕňa vyšetrenie toho, kde sa funkcie ústredia skutočne vykonávajú: to je objektívny proces a nemožno ho zamieňať so subjektívnymi dôkazmi od konkrétnych veriteľov o tom, kde si mysleli, že sa nachádza centrum hlavných záujmov. Podľa môjho názoru však rozdiel medzi „zistený“ („ascertained“) a „zistiteľný“ („ascertainable“) nie je relevantný pre problémy nastolené štvrtou otázkou vnútroštátneho súdu, keďže tak odôvodnenie č. 13, ako aj uvedená otázka používajú pojem „ascertainable“.

116. Prejdúc k podstate štvrtej prejudiciálnej otázky som názoru, že vtedy, keď sú registrované sídla materskej spoločnosti a jej dcérskej spoločnosti v dvoch rôznych členských štátoch, skutočnosť (predpokladaná vnútroštátnym súdom), že dcérska spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami a pri plnom a stálom dodržaní svojej vlastnej identity v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo, bude obvykle rozhodujúca pri určovaní „centra jej hlavných záujmov“.

117. Je jasné, že nemožno nevyhnutne nič vyvodzovať zo skutočnosti, že dlžnícka spoločnosť je dcérskou spoločnosťou inej spoločnosti. Nariadenie sa uplatňuje na jednotlivé spoločnosti a nie na skupiny spoločností; najmä neupravuje vzťah materskej a dcérskej spoločnosti. Na základe systému nariadenia existuje právomoc pre každého dlžníka, ktorý je samostatnou právnickou osobou. Tak

dcérska spoločnosť, ako aj materská spoločnosť sú samostatnými právnickými osobami. Z toho preto vyplýva, že každú dcérsku spoločnosť v rámci skupiny treba posudzovať samostatne. Uvedené je potvrdené článkom 3 ods. 1, ktorý uvádza, že miesto, kde má spoločnosť svoje registrované sídlo, „sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku [považuje] za centrum [jej] hlavných záujmov“ a odôvodnením č. 13 preambuly, ktoré uvádza, že centrum hlavných záujmov „by malo zodpovedať miestu, kde dlžník... spravuje svoje záujmy“²⁷.

v cezhraničných dlhových transakciách (ako sú transakcie, o ktoré ide v spore vo veci samej) je osobitne dôležité, aby bola príslušná právomoc na určenie práv veriteľov a prostriedkov nápravy protiprávneho stavu jasná investorom v čase, keď uskutočňujú svoje investície.

118. Hoci uvedená definícia nijako neodkazuje na prvky, z ktorých pozostáva „sprav[ovanie]“, dôležité v tejto veci, v ktorej sa tvrdí, že kontrola záležitostí predstavuje „sprav[ovanie]“, tvrdilo sa, že cieľom voľby „centra hlavných záujmov“²⁸ ako hlavného spojovacieho faktora určujúceho členský štát s právomocou nad spoločnosťou v úpadku je poskytnúť kritérium, v ktorom prevažujú atribúty transparentnosti a objektívnej zistiteľnosti.²⁹ Uvedené pojmy sa mi zdajú byť úplne primeranými prvkami na určenie právomoci v kontexte úpadku, kde je celkom zjavne nevyhnutné, aby potenciálni veritelia boli schopní vopred zistiť právny systém, ktorý by mal vyriešiť akýkoľvek úpadok ovplyvňujúci ich záujmy. Zdá sa mi, že

119. Keď dlžnícka spoločnosť, ktorá je dcérskou spoločnosťou, „pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami a pri plnom a stálom dodržaní svojej vlastnej identity v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo“, podmienky transparentnosti a zistiteľnosti sú z definície splnené.

120. Naopak skutočnosť (tiež predpokladaná v otázke vnútroštátneho súdu), že materská spoločnosť dlžníckej spoločnosti „má vzhľadom na kapitálovú účasť a oprávnenie vymenovať štatutárny orgán postavenie ovládajúcej osoby a aj v skutočnosti vykonáva kontrolu nad dcérskou spoločnosťou“, podľa môjho názoru uvedené podmienky nespĺňa.

121. Samotná skutočnosť, že jedna spoločnosť má vzhľadom na kapitálovú účasť a oprávnenie vymenovať štatutárny orgán

27 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri tiež správu Virgós-Schmit, bod 76, VIRGÓS a GARCIMARTÍN, bod 61, a BALZ, s. 503.

28 — Pre zaujímavý záznam o pozadí konceptu „centra hlavných záujmov“ pozri VIRGÓS a GARCIMARTÍN, bod 46.

29 — Správa Virgós-Schmit, bod 75; MOSS, FLETCHER a ISAACS, bod 3.10, a VIRGÓS a GARCIMARTÍN, bod 53.

postavenie ovládajúcej osoby dcérskej spoločnosti, dokonca aj vtedy, ak je takáto skutočnosť zistiteľná tretími osobami³⁰, nepreukazuje, že v skutočnosti uvedenú kontrolu vykonáva. Ak na druhej strane materská spoločnosť vykonáva kontrolu nad svojou dcérskou spoločnosťou, uvedená skutočnosť nemusí byť hneď zistiteľná tretími osobami.³¹ Otázka vnútroštátneho súdu nezmieňuje, že by bola existencia kontroly takto zistiteľná.

úpadok je predvídateľným rizikom, je dôležité, aby bola medzinárodná právomoc (ktorá zahŕňa uplatnenie konkurzného práva daného štátu) založená na mieste známom potenciálnym veriteľom dlžníka, čím sa umožní vypočítať právne riziká, ktoré by bolo potrebné prevziať v prípade úpadku.³³

122. Tým nechcem povedať, že čisto formálne kritérium umiestnenia registrovaného sídla dcérskej spoločnosti bude nevyhnutne určovať členský štát, ktorého súdy majú právomoc nad akýmkoľvek úpadkom. Aspekтом konceptu „centra hlavných záujmov“, ktorý je tomuto konceptu vlastný, je zabezpečiť, aby funkčné reality dokázali nahradiť čisto formálne kritériá.³² Ktorýkoľvek účastník konania usilujúci sa vyvrátiť domnienku, že právomoc vo veciach úpadku sa riadi registrovaným sídlom, však musí preukázať, že prvky, o ktoré sa opiera, spĺňajú požiadavky transparentnosti a zistiteľnosti. Keďže

123. Podľa môjho názoru je podstatné to, že v tejto veci je otázka vnútroštátneho súdu založená na predpoklade, že „dcérska spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami“. Uvedený opis spĺňa definíciu v odôvodnení č. 13. Som názoru, že na podporu zistenia, že centrum hlavných záujmov dcérskej spoločnosti sa nachádza na inom mieste, ako je miesto, ktoré vyplýva z výslovných podmienok odôvodnenia č. 13, by sa vyžadoval silný dôkaz prevažujúcej a zistiteľnej kontroly materskou spoločnosťou.

30 — Existujú rôzne požiadavky vyplývajúce z právnej úpravy ES týkajúcej sa zverejňovania zo strany spoločností tak postupu vymenúvania riaditeľov, ako aj existencie vzťahu medzi materskou spoločnosťou a dcérskou spoločnosťou. Nie všetky uvedené požiadavky sa však vzťahujú na všetky obchodné spoločnosti: situácia sa líši v závislosti od toho, či sú dotknuté spoločnosti súkromnými alebo verejnými spoločnosťami, a v prípade verejných spoločností od toho, či sú ich akcie obchodované na burze cenných papierov. Okrem toho je zverejňovanie účtovných údajov obchodnej spoločnosti nevyhnutne retrospektívne: keďže účtovné údaje sú nevyhnutne pripravované a zverejňované po období, na ktoré sa vzťahujú, nepomôžu potenciálnym veriteľom spoločnosti určiť súčasné a nastávajúce umiestnenie centra hlavných záujmov uvedenej spoločnosti.

31 — Možno práve z tohto dôvodu Virgós a Garcimartín zastávajú názor, že „v prípade dcérskych spoločností bude relevantným spojením miesto, kde je umiestnené centrum správy (t. j. ústredie) dcérskej spoločnosti. Skutočnosť, že rozhodnutia tejto dcérskej spoločnosti sa prijímajú v súlade s inštrukciami vychádzajúcimi od materskej spoločnosti alebo od akcionárov žijúcich inde, nemení pravidlo medzinárodnej právomoci nad touto spoločnosťou“ (bod 51). Pozri tiež VIRGÓS a GARCIMARTÍN, bod 61.

32 — MOSS, FLETCHER a ISAACS, bod 3.11.

124. Ak by preto bolo preukázané, že materská spoločnosť dlžníka takto ovláda a že uvedená situácia bola v predmetnom čase (a preto nie iba retrospektívne) transparentná a zistiteľná, obvyklé kritérium by mohlo byť nahradené.

33 — Správa Virgós-Schmit, bod 75.

125. Napokon by som dodal, že pri určovaní centra hlavných záujmov dlžníka musí byť každý prípad zjavne posúdený na základe jeho konkrétnych okolností. Z uvedeného dôvodu sa mi zdá, že rozhodnutia vnútroštátnych súdov, na ktoré sa odkazuje v pripomienkach rozličných účastníkov, nie sú užitočné pri stanovení všeobecne uplatniteľných pravidiel.

126. Preto dospievam k záveru, že keď je dlžník dcérskou spoločnosťou a keď jeho registrované sídlo a registrované sídlo jeho materskej spoločnosti sa nachádzajú v dvoch rôznych členských štátoch a dcérska spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami a pri plnom a stálom dodržaní svojej vlastnej identity v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo, domnienka, že centrum hlavných záujmov dcérskej spoločnosti je v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo, nie je vyvrátená iba preto, lebo materská spoločnosť má vzhľadom na kapitálovú účasť a oprávnenie vymenovať štatutárny orgán postavenie ovládajúcej osoby a aj v skutočnosti vykonáva kontrolu nad dcérskou spoločnosťou a skutočnosť takej kontroly nie je zistiteľná tretími osobami.

Piata prejudiciálna otázka: verejný poriadok

127. Piata prejudiciálna otázka sa týka článku 26 nariadenia, ktoré uvádza, že

členský štát môže odmietnuť uznať konkurzné konanie začaté v inom členskom štáte vtedy, keď účinky takého uznania „by... boli v zjavnom rozpore s verejnou politikou [verejným poriadkom — *neoficiálny preklad*] tohto štátu, predovšetkým pokiaľ ide o jej [jeho — *neoficiálny preklad*] základné zásady, ústavné práva a slobody jednotlivca“.

128. Konkrétne sa vnútroštátny súd pýta, či vtedy, keď je zjavne v rozpore s verejným poriadkom členského štátu povoliť, aby súdne alebo správne rozhodnutie malo právne účinky vo vzťahu k osobám alebo orgánom, ktorých práva na spravodlivý proces a na spravodlivé prejednanie veci boli porušené vydaním takého rozhodnutia, je tento členský štát povinný uznať rozhodnutie súdov iného členského štátu znamenajúce začatie konkurzného konania voči spoločnosti v situácii, keď súd prvého členského štátu dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie bolo vydané v rozpore s uvedenými zásadami, a najmä, keď navrhovateľ v druhom členskom štáte odmietol, napriek žiadosti a v rozpore s uznesením súdu druhého členského štátu, poskytnúť predbežnému likvidátorovi spoločnosti, ktorý bol riadne vymenovaný v súlade s právom prvého členského štátu, všetky kópie zásadných dokumentov tvoriacich základ návrhu.

129. Na úvod by som uviedol, že ak je moja analýza prvej prejudiciálnej otázky správna, piata otázka podľa môjho názoru nevzniká,

keďže talianske konanie bolo začaté po írskom konaní, a preto v žiadnom prípade nevyžaduje uznanie (prinajmenšom ako hlavné konanie) podľa nariadenia.

poriadku by mala pôsobiť iba vo výnimočných prípadoch“.³⁴

130. Dr. Bondi a talianska vláda sú názoru, že na piatu otázku treba odpovedať kladne, konkrétne v tom zmysle, že za načrtnutých okolností musí prvý členský štát uznať rozhodnutie súdov druhého členského štátu. Bank of America, riaditeľ Corporate Enforcement, majitelia certifikátov/dlhopisov, česká, francúzska, nemecká, maďarská a írská vláda a Komisia sú v zásade opačného názoru.

132. Ťažkosti však nastávajú vtedy, keď sa uvedení účastníci konania — a vskutku tak robia mnohí z účastníkov konania podávajúcich písomné pripomienky k piatej otázke — usilujú uplatniť požiadavky článku 26 na skutkové okolnosti tejto veci.

133. Podľa môjho názoru sa vzhľadom na znenie piatej prejudiciálnej otázky účastníci konania a dokonca ani Súdny dvor nemôžu odchýliť od skutkových predpokladov, ktoré sú súčasťou znenia položenej otázky.

134. Uvedená otázka výslovne predpokladá v situácii, keď súdy dvoch členských štátov vydali rozhodnutia znamenajúce začatie konkurzného konania a keď sa na súde v členskom štáte A požaduje uznanie rozhodnutia súdu v členskom štáte B, že

131. Podľa môjho názoru je jasné, po prvé, a ako to zdôrazňujú Dr. Bondi a talianska vláda, že úmyslom bolo, aby výnimka verejného poriadku v článku 26 mala obmedzený rozsah. To je podporené zahrnutím požiadavky, aby boli účinky uznania „v zjavnom“ rozpore s verejným poriadkom, do uvedeného ustanovenia vyhlásením v odôvodnení č. 22 v preambule nariadenia, že „dôvody neuznávania by sa... mali obmedziť na nevyhnutné minimum“, a správou Virgós-Schmit, ktorá uvádza, že „výnimka verejného

i) je zjavne v rozpore s verejným poriadkom členského štátu A povoliť, aby malo súdne alebo správne rozhodnutie právne účinky vo vzťahu k osobám alebo orgánom, ktorých práva na spravodlivý proces a na spravodlivé prejednanie veci boli porušené vydaním takého rozhodnutia, a že

34 — Bod 204.

- ii) súd členského štátu A dospel k záveru, že rozhodnutie členského štátu B bolo vydané v rozpore s uvedenými zásadami.
- zmluvného štátu, „ak je uznanie v rozpore s verejným poriadkom zmluvného štátu, v ktorom sa o uznanie žiada“ [*neoficiálny preklad*]³⁶. Súdnemu dvoru bola v zásade položená otázka, či vtedy, keď súd odmietol vypočuť odporcu, by mohlo byť odmietnuté uznanie rozsudku uvedeného súdu podľa článku 27 ods. 1 výlučne z dôvodu, že odporca nebol na pojednávaní prítomný.

135. Zdá sa mi preto, že nie je dôležité diskutovať o rôznych právnych kultúrach dvoch dotknutých členských štátov alebo sa snažiť preukázať, že zákonné práva predbežného likvidátora boli v skutočnosti chránené.

136. Súhlasím tiež s Dr. Bondim a talianskou vládou, že rozsudok Súdneho dvora vo veci Krombach³⁵ naznačuje, že Súdny dvor môže a mal by preskúmať hranice toho, čo môže správne patriť do výnimky verejného poriadku tak, aby neboli zmarené základné ciele uznávania a spolupráce.

137. Uvedená vec sa týkala článku 27 ods. 1 Bruselského dohovoru, ktorý od súdov zmluvného štátu vyžaduje, aby odmietol uznanie rozsudku vydaného súdmi iného

138. Súdny dvor poznamenal, že článok 27 ods. 1 treba vykladať doslovne, keďže predstavuje prekážku dosiahnutia jedného zo základných cieľov dohovoru, a že sa na klauzulu verejného poriadku treba odvolávať iba vo výnimočných prípadoch.³⁷ Súdny dvor pokračoval:

„Z toho vyplýva, že zatiaľ čo zmluvné štáty v zásade môžu... určovať, v súlade s ich vlastnými koncepciami, čo verejný poriadok

35 — Rozsudok z 28. marca 2000, C-7/98, Zb. s. I-1935; pozri ďalej bod 138 nižšie. Pozri tiež rozsudok Súdneho dvora z 11. mája 2000, Renault, C-38/98, Zb. s. I-2973.

36 — Ekvivalentným ustanovením v nariadení č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) je článok 34 ods. 1; uvedené ustanovenie sa od článku 27 ods. 1 dohovoru však líši v tom, že podobne ako podľa článku 26 nariadenia o konkurznom konaní musí byť uznanie rozsudku „v zjavnom rozpore s verejným poriadkom“ pred tým, ako ho možno z tohto dôvodu odmietnuť.

37 — Bod 21.

vyžaduje, hranice uvedeného konceptu sú vecou výkladu dohovoru.

Preto aj keď nie je úlohou Súdneho dvora definovať obsah verejného poriadku zmluvného štátu, musí napriek tomu preskúmať hranice, v rámci ktorých sa súdy zmluvného štátu môžu odvolať na uvedený koncept na účely odmietnutia uznania rozsudku vydaného súdom v inom zmluvnom štáte.

...

Z judikatúry vyvinutej Súdny dvorom vyplýva..., že dodržanie práva na spravodlivé prejednanie veci je vo všetkých proti osobe začatých konaniach, ktoré môžu vyvrcholiť opatrením nepriaznivo ovplyvňujúcim uvedenú osobu, základnou zásadou práva Spoločenstva, ktorú treba zaručiť dokonca aj pri neexistencii akýchkoľvek pravidiel upravujúcich predmetné konanie.“³⁸

139. V tejto veci vnútroštátny súd vo svojej piatej otázke uvádza, že za tam načrtnutých okolností by povolenie toho, aby malo takto

vydané rozhodnutie účinky, bolo zjavne v rozpore s verejným poriadkom dotknutého členského štátu. Z uznesenia vnútroštátneho súdu je zrejmé, že uvedený záver bol dosiahnutý po hlbokom a dôkladnom preskúmaní správania súdu v Parme zo strany Supreme Court of Ireland.

140. Dr. Bondi a talianska vláda, citujúc správu Virgós-Schmit, tvrdia, že výklad verejného poriadku vnútroštátnym súdom, ako sa prejavuje v piatej otázke, je „nepriemerane široký“ a „nespadajúci pod článok 26“.³⁹

141. Zatiaľ čo s uvedenými účastníkmi konania súhlasím v tom, že z rozsudku vo veci Krombach vyplýva, že Súdny dvor musí preskúmať hranice vnútroštátneho verejného poriadku, som názoru, že ich tvrdenie prehliada tak skutočný rozsah pôsobnosti uvedeného rozhodnutia, ako aj nosnú myšlienku správy Virgós-Schmit.

142. V rozsudku vo veci Krombach bolo stanovisko Súdneho dvora, že musí preskúmať hranice, v rámci ktorých sa súdy

38 — Body 22, 23 a 42.

39 — Bod 205.

zmluvného štátu môžu odvolávať na koncept verejného poriadku na účely odmietnutia uznania rozsudku vydaného súdom v inom zmluvnom štáte,⁴⁰ ihneď nasledované odkazom na „všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, že každý má právo na spravodlivý proces“, inšpirovanú základnými právami, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť všeobecných právnych zásad, ktorých rešpektovanie Súdny dvor zabezpečuje a ktoré sú zakotvené v Európskom dohovore o ľudských právach.⁴¹ Význam uvedených základných práv prestupuje rozsudkom Súdneho dvora.⁴² V uvedenom svetle som názoru, že požiadavka na spravodlivý proces v zásade patrí do rozsahu pôsobnosti výnimky verejného poriadku podľa článku 26 nariadenia.

hŕňa všeobecnú kontrolu správnosti postupu uskutočneného v inom zmluvnom štáte, ale skôr kontrolu takých zásadných procesných záruk, ako je primeraná príležitosť byť vypočutý a právo na účasť na konaní“. Výslovne sa zmieňuje o veriteľoch, ktorým sa bráni v účasti.⁴³

144. Požiadavku spravodlivého procesu možno považovať za osobitne dôležitú vzhľadom na to, že nariadenie nepovoľuje preskúmanie podstaty rozhodnutia, ktorého uznanie sa navrhuje.⁴⁴

143. Správa Virgós-Schmit sa usiluje obmedziť výklady verejného poriadku na ústavne chránené práva a slobody a na najzávažnejšie politické rozhodnutia dožiadaného štátu tak z hmotnoprávneho, ako aj procesnoprávneho hľadiska; uvádza totiž, že verejný poriadok môže „chrániť účastníkov alebo osoby dotknuté konaniami proti porušeniu práva na spravodlivý proces. Verejný poriadok neza-

145. Verejný poriadok, na ktorý sa odkazuje v článku 26 nariadenia, teda podľa môjho názoru jasne zahŕňa porušenie práva na spravodlivý proces vtedy, keď neboli primerane chránené také základné procesné záruky, ako je právo byť vypočutý a právo zúčastniť sa na konaní. Za predpokladu, že správanie, o ktorom sa tvrdí, že porušuje verejný poriadok, v zásade patrí do rozsahu pôsobnosti uvedeného ustanovenia, jeho znenie jasne uvádza, že je úlohou každého členského štátu, aby zhodnotil, či rozsudok

40 — Bod 23, uvedený v bode 138 vyššie.

41 — Body 25 až 27.

42 — Pozri najmä body 38, 39 a 42 až 44.

43 — Bod 206.

44 — Pozri VIRGÓS a GARCIMARTÍN, bod 406.

iného členského štátu narúša verejný poriadok prvého členského štátu. Ak to tak je, otázka, či údajné porušenie bolo dostatočne vážne na to, aby odôvodňovalo odmietnutie uznania uvedeným súdom na základe článku 26, je vecou jeho vnútroštátneho práva.⁴⁵

porušené vydaním takého rozhodnutia, a že dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie bolo vydané v rozpore s uvedenými zásadami.

146. Dr. Bondi a talianska vláda ďalej uvádzajú, že článok 26 by sa uplatnil iba vtedy, keby boli „účinky“ navrhovaného uznania „v zjavnom rozpore“ s verejným poriadkom štátu. „Účinok“ je v tejto veci ten, že írske súdy sú povinné uznať, že ich vlastné konkurzné konanie je „vedľajším“ a nie „hlavným“ konaním. Uvedení účastníci konania tvrdia, že je ťažké predstaviť si, prečo by mal byť taký obmedzený „účinnok“ v zjavnom rozpore s írskym verejným poriadkom.

148. Napokon Dr. Bondi a talianska vláda tvrdia, že sa zdá, že vnútroštátny súd opomenul vziať do úvahy skutočnosť, že dokonca ak by sa aj mal na vec vzťahovať článok 26, členský štát, o ktorého verejný poriadok ide, nemusí uznanie odmietnuť. V článku 26 je použité slovo „môže“, čo členskému štátu umožňuje voľnú úvahu, či uznanie odmietne. To je v kontraste s použitím slovného spojenia „sa neuzná“ [*neoficiálny preklad*] v článku 27 Bruselského dohovoru. Ak — ako to tvrdia uvedení účastníci konania — bolo v zásade v Taliansku dodržané právo pána Farrella na spravodlivé prejednanie veci, a berúc do úvahy skutočnosť, že ak nie, mohol sa usilovať napraviť údajné procesné nedostatky odvolaním, vnútroštátny súd by nemal podkopávať systém uznávania v nariadení vykonávaním svojho oprávnenia voľnej úvahy odmietnuť uznanie.

147. Opäť sa mi však zdá, že uvedené tvrdenie nezohľadňuje znenie otázky. Vnútroštátny súd výslovne uvádza, že je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dotknutého členského štátu povoliť, aby súdne alebo správne rozhodnutie *malo právne účinky* vo vzťahu k osobám alebo orgánom, ktorých práva na spravodlivý proces a na spravodlivé prejednanie veci boli

149. Opäť sa mi však zdá, že prvý uvedený bod, teda údajné spravodlivé prejednanie veci, sa usiluje opätovne spochybniť skutkové okolnosti zistené vnútroštátnym súdom, ktorý v prejudiciálnej otázke uvádza, že dospel k záveru, že rozhodnutie súdu v Parme bolo „vydané v rozpore s...

45 — Správa Virgós-Schmit, bod 207.

práv[om] na spravodlivý proces a na spravodlivé prejednanie vecí“.

inej, ako je napríklad možnosť podania opravného prostriedku.⁴⁷ Správa zdôrazňuje, že to, či sa také opatrenia uznajú, „závisí od toho, či sú alebo nie sú zlučiteľné s verejným poriadkom dožiadaného štátu, v ktorom má rozsudok nadobudnúť účinnosť“⁴⁸.

150. Čo sa týka druhého bodu, konkrétne možnosti nápravy odvolaním, treba mať na zreteli, že v úvodných fázach konkurzného konania je často čas najdôležitejším faktorom, čiže dané konanie musí byť posudzované v existujúcom stave. Uvedený prístup je v súlade s výkladom v správe Virgós-Schmit zaoberajúcim sa obdobne naliehavým časovým rámcom *ex parte* ochranných opatrení. Správa poznamenáva, že všetky zmluvné štáty také opatrenia upravujú, a pokračuje: „Prirodzene že na to, aby boli tieto opatrenia v súlade s ústavou, podliehajú vo väčšine štátov osobitným požiadavkám zaručujúcim dodržanie spravodlivého procesu (napr. kumulatívne dôkaz dôvodnosti nároku, vážna naliehavosť, zloženie záruky navrhovateľom, okamžité oznámenie dotknutej osobe a reálna možnosť napadnutia prijatia opatrení)“.⁴⁶ Požiadavka, aby boli uvedené podmienky splnené kumulatívne, naznačuje, že nedodržanie jednej z nich, ako je napríklad okamžité oznámenie dotknutej osobe, nemusí byť nevyhnutne zhojené existenciou

151. Napokon, pokiaľ ide o znenie článku 26, je pravda, že uvedené ustanovenie na rozdiel od článku 27 ods. 1 Bruselského dohovoru zveruje oprávnenie voľnej úvahy súdu, na ktorom sa uznanie navrhuje. Skutočnosť, že uvedený súd má možnosť uznania konkurzného konania začatého v inom členskom štáte dokonca aj vtedy, ak by bol účinok takého uznania v zjavnom rozpore s jeho verejným poriadkom, však nemôže znamenať, že to bude vždy správny

47 — Možno poznamenať, že vnútroštátny súd vo svojom uznesení uvádza, že to tak vskutku podľa írskych práva je: „v obdobnej situácii by tento súd nepripustil uplatnenie zodpovedajúceho rozhodnutia žiadneho súdu alebo správneho orgánu v rámci jeho právomoci. Považoval by samotné porušenie práva na spravodlivý proces za tak zjavný rozpor s verejným poriadkom, že by rozhodnutie považoval za rozhodnutie vydané orgánom, ktorý na jeho vydanie nemal právomoc, a v dôsledku toho za neplatné. Taký výsledok by nebol zhojený ani skutočnosťou, že rozhodnutie by mohlo byť opätovne posúdené tým istým súdom. Také zásadné nerešpektovanie spravodlivého procesu by negatívne postihlo celé konanie“.

46 — Bod 207.

48 — Bod 207.

postup, keďže uvedený výklad by zbavil článok 26 akéhokoľvek účinku. V tejto veci sa mi zdá, že na základe hypotézy, na ktorej bola otázka položená, ktorá je zasa založená

na skutkových zisteniach vnútroštátneho súdu, nič nenaznačuje tomu, že uvedený súd nesprávne vykonal svoje oprávnenie voľnej úvahy tým, že odmietol uznanie.

Návrh

152. Preto dospievam k záveru, že na prvú, tretiu, štvrtú a piatu prejudiciálnu otázku Supreme Court of Ireland treba odpovedať takto:

1. V prípade, ak je na príslušný súd v Írsku podaný návrh na likvidáciu („winding up“) spoločnosti v úpadku a tento súd vydá uznesenie, v ktorom odloží rozhodnutie o vydaní uznesenia o likvidácii, vymenuje predbežného likvidátora („provisional liquidator“) s oprávnením zhabať majetok spoločnosti, spravovať jej záležitosti, zriadiť jej bankový účet a zvolí právneho zástupcu, a to všetko s právnym účinkom zbavenia štatutárneho orgánu spoločnosti práva konať v jej mene, toto uznesenie v spojení s podaním návrhu predstavuje súdne rozhodnutie, ktorým sa začína konkurzné konanie („opening insolvency“) na účely článku 16 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní.
2. V prípade, že konkurzné konanie je začaté ako prvé súdom v členskom štáte, v ktorom sa nachádza registrované sídlo spoločnosti a v ktorom spoločnosť

pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami, súde iných členských štátov nemajú podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 právomoc začať hlavné konkurzné konanie.

3. V prípade, ak je dlžník dcérskou spoločnosťou a ak jeho registrované sídlo a registrované sídlo jeho materskej spoločnosti sa nachádzajú v dvoch rôznych členských štátoch a dcérska spoločnosť pravidelne spravuje svoje záujmy spôsobom zistiteľným tretími osobami a pri plnom a stálom dodržaní svojej vlastnej identity v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo, domnienka v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, že centrum hlavných záujmov dcérskej spoločnosti je v členskom štáte, kde sa nachádza jej registrované sídlo, nie je vyvrátená iba preto, lebo materská spoločnosť vzhľadom na kapitálovú účasť a oprávnenie vymenovať štatutárny orgán má postavenie ovládajúcej osoby a aj v skutočnosti vykonáva kontrolu nad dcérskou spoločnosťou a skutočnosť takej kontroly nie je zistiteľná tretími osobami.
4. V prípade, ak je zjavne v rozpore s verejným poriadkom členského štátu povoliť, aby súdne alebo správne rozhodnutie malo právne účinky vo vzťahu k osobám alebo orgánom, ktorých práva na spravodlivý proces a na spravodlivé prejednanie vecí boli porušené vydaním takeého rozhodnutia, uvedený členský štát nie je povinný v zmysle článku 16 nariadenia č. 1346/2000 uznať rozhodnutie súdov iného členského štátu znamenajúce začatie konkurzného konania voči spoločnosti v situácii, keď súd prvého členského štátu dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie bolo vydané v rozpore s uvedenými zásadami.